

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
 на пів року . . . 10 кор
 на чверть року . . . 5 кор
 на місяць . . . 1.70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь і руских свят
 • 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і
 експедиция «Руслана» під ч. 1.
 п. Домбровського (Хорунщини). Екпе-
 диция місцева в Агенції Со-
 коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє. —
 Рекламациі неопечатані вільні
 від порта. — Оголошеня зви-
 чайні приймають ся по ціні
 20 с. від стрічки, а в «Наді-
 сланім» 40 с. від стрічки. По-
 дяки і приватні донесеня по
 30 с. від стрічки.

Neue Freue Presse яко дорадниця Росії.

(+) Зїзд земців в Москві, про котрий ми недавно писали, відбув ся без великих перепон і насилю із сторони царської влади, але земці обмежили ся лише до ухвали всенародної відозви. Таким способом зїзд сей мав лише моральний вплив. Самовлада починає тепер наново піднимати голову і повертати до звичайної своєї методи, а скріплена виглядами на заключенє мира і недавнім зїздом царя з цісарем Вільгельмом, дає відчувати знов свою залізну руку. Вправді чиновничя самовлада не мала відваги розганяти збору земців, або їх вивести і вислати на Сибір, і обмежила ся лише відвідинами поліцмайстра зібраних земців. Але тепер уже виступає сьмільвіше. Трепов заборонив уже всякі подібні збори, а учасників таких зборів має поліція пильно записувати і всякі збіговиска розганяти.

Розпочало ся знов давнє гнобленє днєвникарства, котре троха було відотхнуло за Сьвятополка-Мирського і важило ся инколи свобіднійше відозвати ся. «Новости» застановлено на два місяці. На місце убитого гр. Шувалова іменовано генерал-губернатором Москви генерала Дурново, дотеперішного городского начальника петербурского, вірного приятеля Плеваго і его системи, а се став певним доказом, що новий генерал-губернатор має правити в тім дусі. Окрім того почали ся в Росії наново арештованя.

Всі ті прояви показують, що царська самовлада не думає уступити свого дотеперішного необмеженого становища і хватает ся всяких способів, щоби згнобити змаганя до конституційного перестрою держави. Сі судорожні заходи самодержавія, що борє ся о своє дотеперішнє ествованє, не є для нас нічим новим, бо ми не заманювали ся ніколи рожевими надїями, щоби там так скоро засіяло сонце конституційної свободи, хоч також не попадали в зневіру, що красшою долі годі там буде діждати ся. Освітчений загал дозрів там уже до того степеня, що не допоможуть уже ніякі каганці, ніякі пута для згнобленя свобідної думки і свобідних змагань. Не вдасть ся уже чиновничому самодержавію загатити те жерело, котре пробило собі вже отвір в російськім царстві і найшло собі прихильність в цілім цивілізованім сьвітї.

Одначє і в днєвникарстві цивілізованого сьвіта відзивають ся деколи фальшиві дорадники, котрі раді би звести конституційні змаганя в Росії на манівці. Такою дорадницею виступила недавно N. fr. Presse, добре відома з централістичних забавів, неприятелька всякої автономії, затревожена недавнім всеукраїнським зїздом в Полтаві і ухваленими на нїм резолюціями. N. fr. Presse вмовляє в земців, мов би то они мали на думці одну, велику, одноцілу (значить централістичну) Росію, а тимчасом виступили передовсім Поляки і домагають ся вже законодатної і

адміністративної самоуправи, введеня польської мови в судах, урядах і школах, хоч ще не вийшла в жите конституція в Росії, хоч там нема ще парламенту.

Щє виразнійшою програмою вважає N. fr. Presse ухвали полтавского зїзду всеукраїнського, котрий покликун ся на Переяславский договор з 1654. р., котрим цар запоручив Україні повну самоуправу із становищем рівним майже персональній унії. Ухвали сего полтавского зїзду домагають ся сойму в Києві, лишаючи спільному російському парламентови рішенє про війну і мир, законодавство в справах війскових, цлових і торгових.

Отсе становище Українців, перенятих федеративними засадами, затревожило централістичну N. fr. Presse, в єї уяві виступила зараз мара фундаментальних артикулів чеських. Переяславский договор нагадав їй коронаційну присягу чеського короля. N. fr. Presse дивує ся, що Україна, поки ще вийшла в жите конституція, поки ще Україні вільно промовити свобідне слово, она вже відозвала ся, щоби хто инший не мішав ся до єї справи (ось уже польське днєвникарство накидувало ся на ментора! — Ред.) Задля того она остерігає російських автономістів, щоби они, борони Боже, не доводили до федерації, не допускали до підношеня національних і державно правних питань, бо нібито через те Австрія стала немічною. Осторога N. fr. Presse, щоби не допускати де сепаратистичних змагань, котрі би ослабили російське жите конституційне, тхне зовсім катківським духом. Она сподїває ся, що російські прихильники конституційного устрою найдуть способи, оборонити ся перед тими «шкідниками», котрі виростають на етнографічнім і суспільнім ґрунті Росії, що патріотизм віднесе побіду над «партикуляризмом». Забуває мабуть N. fr. Presse, що якраз централістичний дух, котрий в австрійській конституції надав спершу верховладу Німцям, а відтак подїлив її між Німців і Мадярів з покривдженем инших народностей в монархії, довів до тої безнастанної боротьби національно-політичної, що ослабила монархію. Признати *cuique suum*, тоді буде лад і мир.

Приватна женська семінарія учительська

з руским язиком викладовим

„Руского Товариства педагогічного“ у Львові.

Звіт Дирекції за роки шкільні 1903/4 і 1904/5.

(Дальше).

Поміщенє школи і учениць. В шкільнім році 1903/4. містила ся І. перша кляса семінарії побіч дівочої школи виділової ім. Шевченка в одній комнаті на першім поверсі, в приватнім домі при площі Стрілецькій ч. 6. Чинш, опал, сьвітло і прислуга коштували в сїм році 328 К 50 с.

Позаяк поміщенє се з мьогих зглядів було для школи невідповіднє, тому Руске Товариство педагогічне винаймило від Комітету будови народного руского театру у Львові при улиці Сик-

стускій ч. 57., одноповерховий дім, де від вересня 1904 містить ся семінарія і виділова школа. В домі тім містить ся І. кляса семінарії в одній комнаті на першім поверсі, а кляса II. в партеровій комнаті з присінком. Чинш за заняті комнати з опалом, сьвітлом і прислугою, припадаючий на семінарію, вносив в році 1904/5: 774 К 20 с.

Хоть поміщенє семінарії є тепер далеко ліпше як було, то мимо переведених адаптацій не можна назвати его вповні відповідним, бо комнати не великі і як на поміщенє школи за низькі. В однім згляді має однак школа вигоду, іменно шкільний дім лежить в просторім городі так, що молодіж наша може шкільні павзи проводити на сьвіжім воздуху; ту відбувають ся також при сприяючій погоді вправи гімнастичні, гри і забави.

Учениці наші були поміщені: у родичів або при родинах: 16 (12, І. кл. 4, II. кл.); у чужих: 12 (9, кл. 3, II. кл.); в Інституті для дівчат під зарядом СС. Василянко (ул. Зиблицевича, ч. 24): 7 (5, І. кл. 2, II. кл.) а в Інститутах Руского Товариства педагогічного св. Ольги (ул. Сави ч. 3): 11 (8 І. кл. 3, II. кл.) і Інституті св. Софії для дівчат (ул. Крижова 14): 3 (1, І. кл. 2, II. кл.).

Задачею інститутів Руского Товариства педагогічного є забезпечити замісцевим ученицям відповіднє поміщенє та дати їм все те, чого не може дати школа т. є. обняти їх материнською опікою, приучити їх до ладу, порядку і доброго товариського поведєня, а в недужі подати лікарську поміч.

В інституті св. Ольги мали учениці поміщенє за пересічною оплатою 25 К місячно. Справами інституту св. Ольги кермував комітет зложений з слїдуючих осіб: о. А. Стефанович, п-на О. Барвіньска, п. І. Стронський і лікар пані др. Софія Морачевска. Надзїр над наукою і вихованєм мала п-на М. Пацлавска, заряд економічний вела пані А. Косевичева.

В другім (дорозшім) Інституті для дівчат мали учениці поміщенє за оплатою 40 К місячно. Управу сего інституту вів комітет зложений з слїдуючих осіб: о. І. Чапельський, о. А. Лежогубський і п-на М. Галиковска. Учителькою в сїм інституті була п-на С. Даниловичина а настоятелькою пані С. Топольницка.

Оба інститути Руского Товариства педагогічного не в силі однак сповнити як слїд своєї задачі задля браку фондів матеріальних і власної хати. Частє переносене ся з одного поміщеня на друге, недогоди, які виходять з поміщеня інститутів в приватних домах, брак відповідного урядженя і средств на безплатнє удержанє бідних учениць — се найважнійші причини сприяючі розвій тих інститутів.

Здвигненє будинку шкільного для семінарії, який би відповідав вимогам педагогічним і гігієнічним, здвигненє окремого будинку на інтернат для учениць семінарії — се так пекучі потреби, що від їх сповненя залежить в головній мірі дальший розвій нашого заведєня.

Кошти удержаня семінарії: Шкільний рік 1903/4, одна кляса. (Від 1. жовтня 1903. до 15. липня 1904.). Приходи вносили 3.327 К 36 с. Розходи 3.261 К 89 с. Надвижка 65 К 47 с.

Шкільний рік 1904/5. Дві кляси. (Від 1. вересня 1904. до 30. червня 1905.). Розходи вносили 6.694 К 34 с. Приходи 6.106 К 55 с. Недобір 588 К 89 с. Низьку суму шкільних оплат в

приходах за шкільні роки 1903/4. і 1904/5. разом 4.240 К 10 с і недобір в сумі 588 К 89 с належить пояснити. Наколиб наших 17 учениць, записаних до I. класу в шкільнім році 1903/4. були в спроможности платити цілу місячну шкільну оплату по 20 К, яку постановляє наш шкільний устав, тоді за 9 місяців, в яких в сім році дійсно відбувалась наука, було б з шкільних оплат доходу 3.128 К. А позаяк в дійсности за 9 місяців існування школи було розходів 3.261 К 89 с, то коли би учениці були заплатили цілу шкільну оплату, був би ще недобір в сумі 133 К 89 с.

Се переконує нас, що при малім числі учениць, навіть при цілій місячній оплаті, школа без зовнішньої помочи ледво може покрити власними доходами своїх розходів. З іншого боку освітлює нам сю справу другий шкільний рік 1904/5.; наколиб всі учениці записані в сім році до двох клас (49), були в спроможности що найменше платити половину місячної оплати, тоді за 10 місяців, в яких тревала наука, було б доходу з шкільних оплат 4.900 К, з вписового 196 К, разом 5.096 К. А що розходу було 6.694 К 34 с, — то був би ще недобір 1598 К 34 сот.

Наколи проте при малім числі учениць взагалі і при евентуальній половині оплати шкільної не можна обминути недобору в удержанню школи, тоді і наш недобір при малім числі учениць і тих оплатах, які вони зложили є оправданий.

Мале число учениць нашого першого шкільного року можна пояснити пізнішим отворенем школи. Ми зачали запис тоді до нашої школи, коли вже вся молодіж позаписувалась до інших заведень. А що до шкільних оплат, то сих наша молодіж в переважній частині не в силі платити.

Статистична табличка виказуюча стан родичів наших учениць, поучує нас, що в році шкільнім 1904/5. було між ними: сиріт по приватних офіціалістах 3, сиріт по народних учителях 2, сиріт по священниках без матерій 2, сиріт по священниках 5, доньок рільників 3, ремісників 4; — що всі вони платити не в силі шкільної оплати, сего не потреба пояснювати. Тому то Хвальний Виділ Руского Товариства педагогічного на внесене збору учительського (як се виказує статистична табличка шкільної влати В.), в шкільнім році 1903/5. звільнив від цілої оплати 17 учениць, знизив шкільну оплату 7 ученицям до 5 К, 22 ученицям до 10 К, так що цілу оплату шкільну платили в сім році тільки 3 учениці.

Ту доперва видно, яку гуманну задачу сповнили всі Хвальні українсько-руські Товариства і всі великодушні жертводавці, складаючи жертви на удержанню школи: помогли они сиротам і дітям наших найбідніших земляків учитись і приладжуватись до служби своєму народові.

З рахункових виставлень доходів нашої школи показує ся дальше, що, при зглядно низкій винагороді за науку учителям і навіть безінтересовнім дійстві деяких учителів та при середно відповіднім поміщенню, удержанню одної класи приватної семінарії у Львові доходить річно до 3.500 К, проте кошти удержання цілої семінарії, зложеної з чотирох клас, дійдуть річно до 14.000 К.

До суми тої ще треба додати яких 500 К на прибори наукові; тоді, хоть відпаде дещо з коштів урядження, все кошти удержання цілої семінарії дійдуть річно до 15.000 К.

Щоби 15.000 К розходів на удержанню школи покрити доходами з місячних оплат учениць по 20 К і вписового по 4 К, треба би, щоб в кожній з чотирох клас семінарії було що найменше 19 учениць оплачуючих цілу місячну оплату 20 К, або щоби всі учениці чотирох клас (найвище дозволене число учениць в одній класі є 40) платили половину місячної оплати.

В першім случаю було би доходу з оплат за 10 місяців 15.200 К, вписового 384 К, разом 15.584; в другім случаю було б доходу від 160 учениць з чотирох клас за 10 місяців 16.000 К, і доперва при таких услівях могла б школа удержатись своїми приходами. Но таких услівій в нашій школі ледви надіятись можна.

Коли проте нашої школи не запоможуть датки Хв. українсько-руських Товариств і жертви наших великодушних Добродіїв, та коли Висо-

кий краввий сойм з поступенним розвитком школи не підвищить нам субвенції, неможливий буде дальший розвій і існуванню школи.

(Дальше буде).

Воєнні погрози.

Ще не видко кінця кровавій війні на далекім Сході, а вже підносять ся воєнні хмари на Заході та страшними блискавками озаряють політичний небосклин. В положенню Японії найшла ся також її союзниця і західна посестра Англія. Вже часто ми звертали увагу на аналогію поміж тими обома народами у відношенню до континентів, при яких їх судьба поселила на безпечних островах. Там само оба острови: британський і японський за малі для густого населення, так само примушують єго до експанзивности, до світової торгівлі і колонізації, так само виробляють духа підприємчivosti і воєнності. І так само здає ся, Англія не буде аж дождити нападу зі сторони своїх конкурентів, а випередить їх, доки ще не приготівані і не сподіють ся війни, як се стало ся в Росією на Далекім Сході.

Найгрізнійшого суперника Росію, яка могла Англію занепокоїти в їх індійських посілоствах, що як відомо, становлять шпихлір і скарбницю британської держави, позбула ся Англія на довгі десятки літ без одного вистрілу, при помочи своєї союзниця, Японії. Однак другий, не менше небезпечний, заходить ся запонадливо, щоби всі держави європейського континенту злучили против Англії, яка своєю всесвітнюю торгівлею і промисловою гіпорпродукцією тамує природний розвій європейської промисловости і торгівлі. Іспанську торгівлю, французкий експорт, голандську і даньську колонізаційну підприємчивість — все те поглотила в себе англійська експанзія. Тільки з трудом і з великими жертвами можуть деякі з тих народів удержати деякий status quo в давніше занятих колоніях, який не стоїть в жадній пропорції зі зростом населення і збільшуючими ся вимогами високо культурних країв. Тільки одна Німеччина, завдяки своїй підприємчivosti і духови народної солідарности, розширяє заєдно свої промислові підприємства і торговельні агенди стаючи до успішної конкуренції з Англіїцями. Сказочний зріст німецької фльоти затревожив англійських політків, які питають не без підстави: яка єї ціль і які заміри цісаря Вільгельма? Послїдній зїзд німецького монарха з царем, як попередне зближене до Франції при помочи мароканської хриї, єго теперішня візита в Копенгазі і заповіджений зїзд з цісарем Франц Йосифом — все те не уходить увазі Англіїцїв, які вже зжили ся з гадкою недалекої оружної розправи з ненавидженими Німцями.

Тимпаче непокоїть і Англію, що по другій стороні єї берегів, за широким Океаном иовстає для неї новий грізний суперник, який узурпує для себе світове панованне. Імперіалїзм в Америці зискує чимраз ширші круги і стає народною заповідією. Америка є вже з природи найбогатшим краєм — виводять прихильники світового імперіалїзму — тому їй належить ся стати шпихліром і варшгатам світїа. Підприємчивість, пильність і витривалість Американця вчинили єго також найбогатшим народом на світі, а єго капітали не є сконцентровані тільки в столиці, а розділені по цілім краю, отже спосібні до дальшого розвою і розросту. Однак до того треба опанованя моря, що дасть відчутти ся особливо по переконанню панамского каналу. Америка буде не гірші воєнні кораблі, як кожда инна держава, американські офіцири маринарки і моряки не є менше досвітні і вичучені, як при інших маринарках. Отже материял до великої фльоти є під руками, а гроші на покриття видатків будови, при ноторичнім багатстві краю, найдуть ся навіть без збільшуваня податків, невідчуваних як се діє ся в інших краях. Вправді не треба на разі Америці такої великої фльоти, яку має Англія, однак вже в найближшій часі она мусить постарати ся о таку, яка не уступала би жадній иншій.

Англія не хоче дати себе заскочити і евен-

туально дістати ся між два огні. Тому від року там вже агітує праса як найсильніше за війною з Німеччиною і она стала найпопулярнішою квестією в цілім народі. Навіть і правительство числить ся з сею опінією і сконсигнувало майже цілу флоту з Далекого Сходу і більшу частину Середземної фльоти на англійських водах та підняло коштом 6 мільонів фунтів штерлінгів (150 мільонів корон) розширене та укрілене воєнних пристаней на північнім побережю Англії. Вкінці немов би для провокації Німеччина зарядила англійська адміралїція сего річні маневри фльоти на німецьких морях, на північнім морю і на Балтику коло лиману Висли, а англійські кораблі мають при тім заїздити і до воєнних німецьких пристаней.

Вправді Німеччина, чуючи свою теперішню слабосильність, поводить ся дуже чемнеєнко, вправдуючи ті англійські зарядженя як найкориснішіє, бо прецінь Балтик є міжнародним, отвертим морем, — то все таки може вже і при нагоді сих непрошених відвідин прийти до конфлікту, а впрочім коли ходить о війну, то претекст завсїди найде ся.

Політичні вісти.

На Угорщині політична акція, яка була затихла на короткий час ферий, віджає небавом знові. Ознакою того є, що головні політичні діячі вже повернули до Будапешту, а Кошут, який перервав свою курацію в Карльсбаді, скликає на найближші дні засіданне екекутивного комітету опозиції. На разі чинна є тільки праса, та на жаль она працює тільки над поглибленем роздору межи народом а Короною. Улюбленим жерелом сензації для угорської праси є тепер донесеня про мнїмі виступи против субординації у війську на патріотичнім тлі. Вправді опісля появляють ся правильно офіціалні запереченя, але всеж таки aliquid haeret з тих поголосок в опінії угорської суспільности. Колиж додати до того опір мувіційні що до віддаваня податків правительственным касам, як се діє ся за приміром столиці, то загальне положенне на Угорщині виїде дуже сумно. Опозиція уділивши противконституційному правительству вотум недовіря при кінці минулої сесії, грозить, що коли правительство не уступило перед початком нової, опозиційна більшість поставить міністрів в стан обжалуваня.

Англьо-німецький антагонїзм прибирає конкретну форму. Виявляє ся, що Німці тільки поверховно прийняли зі спокоєм вість про намірені маневри англійської фльоти на балтійськім морю. На ділі їх обуренне не має границь, а цісар Вільгельм має тепер з подвожною енергією агітувати між пануючими прибережних держав за тим, до чого вже стремів від давна, щоби іменно признати Балтик за mare clausum. Про те мала бути між иншим бесіда також під час зїзду з царем, а ще давніше порозумівав ся Вільгельм в тім напрямі з королем Оскаром. Теперішня візита цісаря Вільгельма у даньского короля Христіяна в Копенгазі мала прямо на цілі порозуміє що до тої квестії. Населене Данії дуже холодно прийняло Вільгельма з причини прускої германізаційної системи супротив Данців, замешканих в Німеччині, однак цісар переніє сей афронт ради виспої політичної цілі. Англійська ескадра має дня 15. серпня вирушити на маневри. Тяжко, щоби до того часу Німеччині удало ся довершити якогось балтійского союзу, однак єї власне становиско супротив англійської демонстрації мусить вже вияснити ся за кілька днів.

В справі зїрваня шведско-норвєської унії оголошує Chicago Daily News висказ самого короля Оскара, якого удало ся кореспондентови згаданої часовиси зловити на аудієнціональній вивідини. «Король Оскар — пише сей кореспондент — робить вражінє, що він сильно пересвідчений про те, що Норвегія зрадила єго і скривдила. Сервіо і з очевидним збуренем він сконстатував, що ся окричана «любов» і «поважанє», якими немов окружали єго Норвежці, супротив факту, що зрадили єго без жалю, були тільки пустою фразою. Пропозиції, щоби на норвєскім престолі засїв один з коро-

лівських синів, він не заакцентує ніколи, винявши випадок, колиб шведський нарід зажадав сего від него. Однак думає, що шведський нарід не схоче від него сеї жертви і не дасть тим самим нагоди Норвежцям твердити перед світом, що король і шведський нарід погодили ся зі віроломним і революційним актом з 7. червня і признали его як доконаний факт. Король думає з острахом про можливість війни межи обома братніми народами, бо війна була би для послідних днів его життя еще тяжшим ударом, чим се, що ему дотепер вчинили Норвежці. Колиб однак шведський нарід признав, що нема иншої дороги, як війна, до відансканя народної чести і запевненя Швеції мира та безпечности, розуміє ся, що не було би для короля иншого вибору, як угнути ся перед волею свого народу». — Як видко король Оскар є наскрізь конституційним монархом, однак его жаль до Норвежців може не зовсім оправданий, бо не зі згляду на его особу, а з причини, що не хочуть зі Шведами сидіти при однім столі. Інд сірім кінці — они рішили ся розв'язати Унію. Норвезкий плебісцит дня 13. серпня напевно заапробує сей «віроломний і революційний акт», а тоді вже послідне слово буде мати шведський парламент.

З поля битви в Манджурії доносить ген. Левевич під д. 25. м. м., Бог зна вже котрий раз, що рішучо несправдлив і з воздуха схоплени є вістки, немов би положене російської армії було некорисне, а навіть критичне. Внаслідок сих вісток в російській суспільности панують зовсім хибні погляди. Російська армія не була ніколи окружена. Япанці може хотіли, але ніколи на ділі не обійшли російських крил. «Стоїмо — каже Левевич — против себе лицем в лице. Япанці находять ся в деяким віддаленю від нашої годовної сили; кілька разів хотіли зблизити ся, але безуспішно. Дух, пануючий у війську, наповнює найкрасшими надіями». — Далше доносить ген. Левевич про поменші перепалки зі змінним воєнним щастем і оправдує перед царем легке занятє Сахаліну Япанцями тим, що він мусів сконцентрувати всі свої воєнні сили в Манджурії та що небагато буде міг донести цареви про побіду російської армії над Япанцями.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просім наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНК П.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Симеона юрод.; римо-кат.: Знайд. с. Стефана. — В п'ятницю: руско-кат.: Марії Магдалини; римо-кат.: Домініка.

— **3 Тов-а св. Петра.** В користь Тов-а зложили в місяці липни в коронах: Декан перегицький о. Левицький 111, Тов-а для розвою рускої штуки 22, о. Леонтович з Зіткова 6, о. Яримович з Корелич 11, клир архікатедр. 6, дек. ходорівський о. Кмицикевич 70, о. Цегельський з Камінки 13, артист-різьбар Щуплакевич 50, д. збаразкий о. Рейтаровський 28, урядники прокураторії скарбу 8, о. Сироїдів з Сихова 10-50, о. Білівський з Зарванців 5, о. Авдікович з Любинець 6, церква св. Николая у Львові 5, о. крил. Василевський 1, о. Кинасевич з Підгородя екладку парохіян 34, разом з попередними 500, дек. тернопільський о. крил. Громницький 230-60, дек. Буський о. Словицький 18, о. Бардан з Ланів 10, д. бродський о. Туркевич 128-60.

Запомози за р. 1904. одержали церкви: Заліпє ад Потік д. рогатинського 2000, Людвиківка коло Ладичина д. тереб. 1000, Бертешив коло Десятників дек. бобрецкого 800, Таврів д. бережанського 500, Рудно д. ярівського 500, Тросянець д. підгаецкого 400, Войничів д. галицького 400, Підліски коло Новоселиці д. ходорівського 300, Колодіївка д. скалатського 300, Збараж старий 200, Біла д. тернопільського 200, Сюлко коло Божакова д. підгаецкого 100, разом 7.700 корон. — *Виділ.*

— **Із Старосамбірщини** пишуть нам: В неділю дня 30. липня відбуло ся віче в Турю, скликає головою політичного Тов-а «Народна Рада» в Самборі старім о. І. Яворским. Стодолу і просторе подвірє тамошного пароха о. Ясеницького залаг народ цікавий, що муть «гварити» пани. Збори відкрив о. І. Яворський, який в коротких словах означив ціль віча. На внесенє о. Добрянського председателем вибрано о. Яворського, а заступником став о. Добрянський. Секретарював п. І. Фелет. Перший попросив о голос др. Стахура,

і виголосив реферат на тему: «Телерішне положенє Русинів». Бесідник виказав вагу селян в державі, начеркнув придбання руского народу на політичний об'єкт, та звивав вибирати послами лише таких людей, які будуть заступати інтереси нашого селянства. Др. Кормош з Перемишля говорив про вагу виборів для нашого селянства. Суть люди говорив п. др. — котрі за марний гріш або за чарку і мисчину продають голос на ворожого собі кандидата. Они й не знають, що через те запродують в неволю себе і громаду та що гріш виданий кандидатом на чарку і мисчину відібе ся стократно на хлопській шкірі. П. Мереневич говорив про несправедливу ординацію виборчу, та аргументуючи відповідно поставив внесенє, що зібрані домагають ся рівного, безпосередного, тайного права голосованя, на що зібрані однодушно згодили ся. О. І. Яворський реферував про шкільництво. Числами виказував, як скупо вивінувано руску часть Галичини школами, що по тих школах учать учительки з поньчешковими існштами, які на то хіба є, аби будувати Польщу та брати пенсії. Бесідник звернув між иншим увагу на обдарованє Русинів школами низшого типу, через що утруднено сільським хлопцям праяступ до середних шкіл, та доказував вагу власного шкільництва, яке просвічує народ національно. Віче ухвалило ще такі резолюції: 1) Домагаємо ся поділу Галичини на руску і польську. 2) Звиваємо власти о змінєне способу трактованя урядників та учителів Русинів. — Відзив «щоби усі люди голосували на своїх правиборців, які мають вибрати боеві заступи оборонців поневоленого народу, прийняли згромаджені живими оплесками. Опісля щирими словами захопив о. председатель вічевиків до праці та замкнув віче. — На вічу видно було много інтелігенції так зі Самбора як і з околиці. Замічу, що се перше віче у тім закутку а вічевики інтересували ся ним живо та слухали з увагою бесід.

— **Утопленє однорічного охотника.** Василь Шеремета, однорічний охотник 19. п. обор. кр. перебуваючи на вправах військових коло Галича утопив ся підчас купіли в Дністрі в Мартиніві новім. Сей факт, став ся перед очима 40 его товаришів однорічників, з яких один вправді подавав поміч потопачому, але безуспішно. Натомість командант відділу однорічників казав помашерувати відділову дальше, а тіло потопнутого вилволено доперва на другий день в Мартиніві старім, де і похоронено его без жадної військової асистенції. Опечалених родичів селян з Рудеччини стрічає в сім році вже другий такий трагічний випадок з дорослими образованими синами, з яких третій є звичайний драматичний артист руского театру.

— **Конкурс.** Товариство взаїмних обезпеченє «Дністер» потребує корреспондента. О тоту посаду можуть убігати ся лиш такі кандидати, що попри відповідні студії викажуть ся докладним знанєм німецького языка. Близших інформацій уділяє Дирекция Товариства (Львів, Ринок ч. 10) куди належить вносити удокументовані поданя найдальше до 10. серпня с. р.

Всячина.

— **Конець будівельного страйку.** Вчєра прийшло до згоди межи будівельними підприємцями а робітниками. Точки угоди з деякими уступками для страйкарів перерічано на вчерашнім вічу робітників, почім розвинула ся над сим дискусія. Між иншими промовляв пос. Дашинський, котрого львівські соціялісти нарочно сировали з Кракова, аби наклонив страйкарів до прийнятя угоди. Наслідком его промови, мимо того, що много робітників було невдоволених, як се зазначили в дискусії, прийнято угоду одноголосно. Нині повернули робітники до праці.

— **Холера у Львові?** В домі при ул. Жовківській ч. 27 помер ненадіяно 10-літний хлопець Стан. Кренціпрох серед познак холери. Тіло забрано до заведеня судової медицини для провіреня причини смерти.

— **Добре собі порадив.** В Канаді заказує закон уживати при виборах партийних красок, бо то піддержує ще більше партийні пристрасть. Загальною однакже уживають там ліберали червоної краски, а консерватисти синєй. До того ще св'ященикам в провінції Квебек заказує закон уживати свого впливу на політичні справи. Одия старенький пастор умів однак добре собі порадити; він перед виборами так промовив до своєї громади: «Любі діти, мені не вільно нічого говорити о політиці. Закон заказує мені мішати ся в такі справи. Але то чей вільно вам пригадати, що небо синє, а пекло червонє!»

— **Добродійка дїтвори.** Недавно була згадка в дивенниках о славній співачці французській Calvé, котра перебуває тепер в Америці, як одного дня сама хотіла відібрати лист рекомендований, але урядник поштовий не хотів видати листу, позаяк не знав артистки. Не помогли запевненя, урядник відповів, що не видасть, бо не має доказу. Тоді славна співачка на доказ заспівала пісню, а як скінчила, урядник віддав лист, не репрешаючи і дякуючи за ту приємність неспо-

дівану. Подаємо дещо з життя сеї великої артистки, позаяк не лишень талантом а обула собі подив і славу європейську, але через людскість і добре серце здала собі пошану і любов бідних і низших. Пані Кальве, котрій талант приніс великий масток, перебуває літом в своїм прекраснім замку Castel de Cabrieres на високій горі в полудневій Франції, близько Millan, свого родинного місця. Тут уживає свободи по трудах артистичних; встає разом із сходом сонця, а кладе ся до спочинку з его заходом. Убирає ся як заможна сільська жінка тих околиць і робить милеві проходи по горах і долинах, відвідує селян в їх хатах, а в часі жнив жне разом з ними. На склоні скалистої гори, де стоїть замок, модель чисто римської архітектури, збудований в 11. століттю, находить ся великий двоповерховий дім окружений стодолами, огородами і місцями до забави. Се є санаторія для бідних і слабих дівчаток і дітей, котру п. Кальве заложила, зорганізувала і утримує власним коштом. Хто бачив внутрішнє урядженє сеї санаторії, де нічого не брак, щоб бідним, слабым дітям принести пілгу в їх терпіннях і подати розривку, той не подивує ся, чому імя Кальве доколична людність вимовляє з такою пшаною, любовю і вдячностію. В протягу року живе в санаторії до 800 пацієнток, перебувають там 2 до 3 місяці, о скільки їх слабість сего вимагає, як в земським райу. Пані Кальве є віддана цілковито санаторії в часі свого побуту літнього в Кабрієр. Она перебуває там нераз цілими днями, розмовляє з малими пацієнтками, бавить ся з ними, читає і співає їм народні французькі пісні, а такого співу з сердца, як чують малі пацієнтки, не чув ніхто на концертах ані в Парижі, ані в Лондоні, ані в Америці.

— **Мозок великих мужів.** Проф. Паріє мав в Парижі виклад про мозки великих мужів, який слухачам подобав ся. Предлегент зазначив на вступі, що ніхто того добре не знає, по чім можна відрізнити мозок великих мужів від мозків звичайних смертельників. Живих годі брати за предмет дослідів, а мозків померших великих мужів не все можна мати під рукою. Звичайно можна набувати голови великих злочинців, але они не всі були геніальними мужами. На щастє вже утворило ся товариство, котре поставило собі метою взаїмну автопсію. Кождий з его членів піддає свої здібности під осуд других членів товариства, а по смерти кождого другі слідять будову его мозку. Великий хосен для науки! Вага мозку не має того значіння, яке їй звичайно приписують. Без сумніву є тим ліше, чим більше має ся сірого творива (субстанції) в мозку. Однак треба брати на увагу тягар і величину тіла. Великан буде мати безверечно більший мозок чим маленький чоловічок, без огляду на виспу інтелігенцію. Пересічно важить мозок мужчини 1350 грамів, а мозок жєнщини 1200 гр., котрі під кождим зглядом є трохи лекші. А тепер виїмки: Мозок Гамбетти важив далеко менше чим пересічно, а Тургенев мав 2 кг. розуму. Кромвель і Байрон мали мати по 2230 гр. мозкового творива, але ті числа взяті без сумніву за високо. Противно мозок Наполеона, судячи по величині черепа, не переступав пересічної ваги. Великого мислителя годі отже представити собі з великою і тяжкою головою; тяжка голова не доказує як раз нічого. Скорше можна опирати ся на скрутах мозку, чим на его вазі. Лікар Біша (Bichat *1771 † 1802) перший твердив, що умові здібности залежать від мозку і органів тіла. Та теорія пізнійше упала, але вплив тіла на умові здібности не дасть ся заперечити. Потім Галь, славний френолог, сотворив анатомію мозку і добачував в розвитку деяких скрутів мозку ознаку здібностей. Він відкрив в мозку 20 до 30 скрутів, котрі мали означати 20 до 30 прикмет, нахилів та інстинктів. До того ще він мав найти на поверхні черепа горбки котрі мали відповідати тим скрутам а товариші ученого Галья приходили до него зі своїми лобами, аби їх обмацовали. При тім лучило ся, що на черепі, який мав колись бути складовою частию тіла славного маляра Рафаїла, Галь найшов горбок малярства. Великі мужі в тих часах казали себе малювати все з великими лучами докола голови, яко ознакою мудрости. Винайденє певного місця умових чинностей завдячує ся Брокови; третий на ліво скрут в чоловічій части мозку належить уважати за осередок здібности. У глухо-німих є він заниклий, а у бесідників, а радше у пискачів, сильно розвивений. З часом поозначувано відносини між деякими частями мозку і рухами тіла. Новіші учені зводять умові чинности до частий мозку на чолі і на потилиці. Там отже належить шукати особливших признак великого мужа.

Телеграми

в дня 2. серпня.

Відень. Цісар санкціонував ухвалу гал. сойму, якою дозволено містам Станиславів і Бережани поберати мита.

Петербург. Над зміною проєкту реформ Бу-

лігіна мають в Петергофі відбувати ся наради. Загально ту думають, що царський маніфест о народнім представителстві появиться ся дня 12. с. м., яко в день народия наслідника престолоа.

Софія. З Солуня доносять, що в окрузі Водена настала справдішна революція наслідком приневолюваня тамошних Болгарів до принята грецкого обряду.

Мадрит. В урядових кругах уважають за імовірне, що конференція в справі Марокка відбуде ся в Мадриті в падолисті с. р.

Надіслане.

— До милосерних сердець звертаємо ся з просьбою о підмогу для дуже убогої вдови по народнім учителю, без жадної пенсії, з трема велітними дітьми, без средств до житя. Ласкаві датки просимо присилати на руки адміністрації «Руслана».

— Убогий ученик з укінченою V. кл. рускої гімназії пошукує лекції, або бюрового занятя у Львові або на провінції. Ласкаві зголошеня до адм. «Руслана».

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. серпня 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці **High-Life** представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, ложі і Грядні крісла можна їхати даром на представлене омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської Каварні.

В музичній бібліотеці п. з.

„Торбан“

вийшли уже слідуєчі твори:

ч.	Автор	Заголовок твору	Ціна К с
1.	Ярославенко	Любощі, вальці на фортепян	1 50
2.	Ярославенко	Сьпіваник для шк. нар. Ч. I.	— 50
3.	Лопатинський	Не жартуї, мазурка на форт.	— 70

Видає і висилає: Українська Накладня
Львів, Вроновска 8.

Стация почтова
телегр. і залізн.
Unterthemenau.

Річний оборот
поверх
3.000 вагонів.

Унтертеменауска фабрика виробів з глини ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:

гарні глини кафелі всякого рода і витривалости на хідники, діврці, стайні, подвіря і т. и., дальше плити мозайкові в тисячах десенів від найпростійшого до найбогатшого виконаня (річчя продукция 15 мліонів плит) для перков, шкід, фабрик і т. д., подвійно поливані камінні рури, комини, ремізові рури, поливані цегли (сухопрасовані з найвисшою витривалостию для палових будівель, мокро прасовані для будови каналів), плити до викиданя стін і фасада, блискучі плити, дахівки всякого рода, натуральної краски і поливані у всіх барвах, рури до Аренованя, кафлі до печий.

Ілюстровані ціни даром і оплатно.
Число робітників 700.

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потрученя
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Лев Лопатинський.

Хмари-чари

ЖАРТИ й НЕЖАРТИ

ЗЛОЖЕНІ І ПЕРЕЛОЖЕНІ АВТОРОМ

для розривки і розваги читачів. Ся збірка становить другий том поезий і шуток, про які можна те саме сказати, що про „Перли“.

Набути можна в Ставрошійській книгарні.

Литки **СОВІЛ** можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою
у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладки до опроцентованя на 4 прц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадженя коштів послілки можна присилати гроші чеками Шадницької поштової; вкладати може кожній, навіть і нечлени; на жадане звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виповідженя (за есконтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Джістер“ своїм членам на 6 прц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотекі або доброй поруки.

На парцеляция і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Джістра“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділив „Джістер“ на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товар. кредитов. „Джістер“ 31/12 1904

Вкладки:	1.788.673 К.
Уділи членів:	133.117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26.576 К.
Позички уділені:	1.616.402 К.
Цінні папери:	123.627 К.
Льокації:	169.456 К.
На рах. біжучім:	81.968 К.

Всі календарі і часописи можна набувати
в „Сокільськїм Базарі“.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейскій).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломию 1/2—3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Гусятинна,
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київна, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:50	з Рави рускої, Сокаля	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
8:05	з Станиславова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освєнцима
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова Івонича, Н. Санча,
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київна, Бродів, Делятина, Заліщик
10:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	11:10	до Белзця, Сокаля, Любачева
10:35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:00	посп. до Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Кошичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятинна
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
11:55	з Підволочиск, Гусятинна, Кошичинець, Козови	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіц	4:10	до Ряшева, Любачева, Хирова.
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київна, Бродів, Грималова, Гусятинна, Кошичинець, Козови	4:50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе (1/2—3/4)
3:45	з Стрия, Тухлі (1/2—3/4), Сколього (1/2—3/4)	5:58	до Яворова
4:32	з Яворова		
5:00	з Сокаля, Белзця, Любачева	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселиці	7:30	до Рави рускої
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	9:00	до Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:05	до Перемшля (1/2—3/4 вкл.), Хирова, Івонича,
9:50	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
10:20	з Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Кошичинець, Заліщик, Скали, Івонича, Гусятинна	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:05	до Підволочиск
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	Івонича п., Скали, Гусятинна, Потутор	
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
		12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
		2:51	посп. до Іцкан, Керезмезе (від 1/2—3/4), Калуша
		4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
			з двірця „Підзамче“
7:00	з Підволочиск, Одеси, Бродів	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київна, Одеси, Гусятинна
2:15	посп. з Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів,	11:15	до Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Потутор
5:15	з Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івонича, Скали, Гусятинна, Грималова	2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київна, Одеси, Гусятинна
		9:23	до Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів
10:02	з Підволочиск, Київна, Одеси, Бродів, Кошичинець, Чорткова, Іцкан, Івонича, Скали, Гусятинна		

Льокальні поїзди.

Приходять на головний дворець:

з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передполуд. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1:46 попол. (тільки в неділі і р.-кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.

з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).

зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).

з Любіня 11:52 в ночи (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і р.-кат. свята).

Відходять з головного двірця:

до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що неділі і свята р.-кат.); 12:30 по пол (тільки що неділі і свята р.-кат.), 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 веч.

до Рави рускої 11:15 в ночи кожної неділі.

до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополудни.

до Ширця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята)

до Любіня вел. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейскій рїзняєт ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсманна ч. 9.